

IND MED SPROGET

Læs højt
0-2 år

Hjælp dit barn godt i gang med sproget

Børn lærer sprog af at høre sprog. En læsestund kan være et trygt anker i hverdagen, og når forandringer banker på. Der kommer ro på, og man mærker hinanden. Højtlesning udvikler barnets ordforråd, begrebsverden og evne til senere at læse selv. Men en læsestund knytter også bånd mellem barnet og den voksne.

Sproget har også en social betydning. Det er vigtigt for at kunne udtrykke følelser og behov, indgå i relationer og deltage i lege. Højtlesning kan bruges til at åbne op for store spørgsmål og til at forstå både sig selv, andre mennesker og omverdenen bedre.

Fra 0-6 måneder

Kropsbevægelser, øjenkontakt, lyde og gråd er dit barns første måder at kommunikere på. Det spæde barn bruger alle sine sanser til at udvikle sit sprog, og derfor er fælles opmærksomhed, blid stemmeføring og berøring vigtig. Spejl dit barns ansigtsudtryk og pludren og tag ture, hvor I skiftes til at gentage lyde.

Sæt ord på hverdagens rutiner, når I pusler, bader, laver mad eller leger. Skab øjenkontakt og fortæl, hvad du gør. At høre din stemme skaber tryghed, og dit barns passive ordforråd øges.

FORSLAG TIL BØGER

Leporellobøger (zigzag-foldebøger) f.eks. i stof eller plast, der kan røres ved og give inspiration til samtaler. De kan stå i liften, i barnevognen, på legetæppet eller ved puslebordet.

I nogle foldebøger kan I indsætte egne billeder. Bøger med spejle i er også gode, for babyer elsker at se på ansigter.

5 ting, du kan gøre for at hjælpe dit barns sprog godt på vej

- Tal med dit barn fra det er nyfødt. Selvom du ikke får svar, så lagres ord til senere brug.
- Læs én gang til. Børn elsker at høre den samme bog igen og igen. Gentagelser skaber tryghed og integrerer nye ord i ordforrådet.
- Læs på barnets præmisser. Forvent ikke at dit barn sidder stille. Se, rør, leg og brug genstande, mens I læser. Når sanserne aktiveres, hjælper det på koncentrationen.
- Tal om det, I læser. Kig på hvad, der optager dit barn. Peg og sæt ord på, stil spørgsmål og vent på svar. Forklar nye ord og relatér dem til hverdagen.
- Lad bøgerne være tilgængelige. Placér dem et sted, hvor dit barn selv kan nå dem.

Køretøjer

Af Vicky Barker

Fold-ud-bog med spejl. Træk bogen ud og se 10 forskellige køretøjer. Fortæl om typer og farver, og sæt lyde på. Lad dit barn få øje på sig selv i spejlet.

FINDES OGSÅ I EN UDGAVE MED DYR

Hit med sproget

Af Birgitte Flarup

Når bogen foldes ud, er der på den ene side billeder af en række dyr, mens der på den anden side er en kort skildring af børns sproglige udvikling fra 0-12 måneder.

Fra 7-11 måneder

Dit barn forstår enkelte ord og udtryk, og bruger gråd, lyde og fagter til kommunikation. Barnet efterligner lyde. Fra ca. 9 måneder kan det begynde at følge din fingers retning og se det, du peger på - og øve sig i at pege selv. I kan nu have fælles opmærksomhed på noget andet end hinanden.

Små børn lærer med kroppen, når de leger, sanser og udforsker. Leg gerne titte-bøh-lege, syng sammen og sæt fagter på. Prøv at følge dit barns blikretning, peg og sæt ord på. Begynd også at kigge i papbøger.

FORSLAG TIL BØGER

Papbøger med solide sider, der passer til små hænder. Gerne med fotografier af genkendelige ting fra hverdagen. Store og enkle farvefotos i stærke farver er nemmest at afkode. Brug dit eget sprog til at sætte ord på billederne. Husk gentagelser!

Rør-og-føl-bøger eller fold-ud-bøger med effekter og forskellige teksturer. De bevægelige dele træner finmotorikken og gemmer på overraskelser, der fastholder opmærksomheden og aktiverer sanserne.

PEG OG SÆT ORD PÅ

Min bedste bog – ord (bi 89.63)

Min første bog om min dag (bi 89.63)

Papbøger med store og enkle farvefotos, der viser ting og situationer fra hverdagen. Peg og sæt ord på legetøj, mad, tøj og kæledyr.

Første biler (bi 62.7)

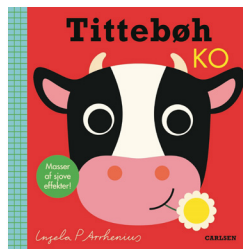
Store maskiner har en umiddelbar appel på mange små børn. I denne farvestrålende papbog er der fotos af både biler, tog, lastbiler og andre transportmidler.

Bondegården (bi 63.6)

Sæt ord på bondegårdens dyr og maskiner. Koen, grisen, hesten, traktoren, mejetærskeren og meget andet er afbildet med enkle farvefotos på en hvid baggrund.

BRUG SANSERNE

Tittebøh - ko

Af Ingela P. Arrhenius

Tittebøh-lege vækker altid begejstring. Find de søde dyr, der gemmer sig på bondegården. Træk, skub og drej på bogens effekter og opdag, hvor de forskellige dyr er.

Se, rør, føl og form

I denne papbog er der meget at røre ved, se på og tale om. Lær om farver og former, mens du mærker fuglens fjer, stikker hul på vandboblerne og følger biens rute med fingeren.

Bravo, små fingre!

Af Tristan Mory

Put fingrene gennem bogens huller og se, hvad de bliver til. Elefanten får en snabel, krabben en klo, aben får arme, og stjernen kan nu blinke.

Husk at sproget skal gives - ikke kræves

Fra 12-18 måneder

Dit barn lærer fortsat ved at pege og efterligne. Det kan genkende navne og ord på hverdagsnære ting, og øver sig i at sige sine første ord. Opmuntr barnet, og byg videre på det, det fortæller. Dit barn begynder også at kunne følge små opfordringer som "Hvor er bamse?".

At kunne kravle eller gå gør barnet i stand til at vende sin opmærksomhed ud mod verden. Følg dit barns interesse og udvid dets verden ved sammen at pege, udforske og sætte ord på ting.

FORSLAG TIL BØGER

Papbøger til at aktivere sanserne og få sat ord på omgivelserne.

Enkle pegebøger med gentagelser og kort tekst om de daglige ritualer f.eks. at få tøj på, spise mad, komme i daginstitution, børste tænder og falde i søvn.

Vær nysgerrig på, hvad der optager dit barn. Er det bestemte emner eller figurer kendt fra TV? Bøger om yndlingsfigurerne skaber genkendelse og kan føre de yngste over i læsningens univers.

*Ret ikke dit barns fejl
- gentag blot det
rigtige ord*

HVERDAGENS RUTINER

Emil er sulten

Af Inger Tobiasen

Skøn og enkel pegebogsserie i kraftigt pap. Emil er sulten. Hvad kan han spise? Han finder en bolle, tomat, ost og agurk. Hvad kan du lide at spise?

Nora går i vuggestue

Af Kirsten Sonne Harrild, Inger Tobiasen

Kom med Nora i vuggestue. Hun skal hænge sit overtøj i garderoben. I dag er det lidt svært at vinke farvel til mor. Heldigvis har hun Louis at lege med.

Otto vågner

Af Micaela Annas, Moe Graaf

Skøn pegebog om en tidlig morgenstund, hvor hele familien sover i den store seng. Eller nej, lille Otto sover ikke længere, og derfor skal de andre også vågne.

Totte & Lotte kan

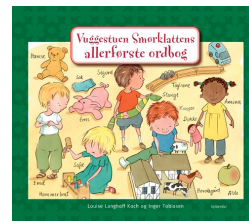
Af Gunilla Wolde

Totte og Lotte kan en hel masse i denne papbog. De tager tøj på, bygger med klodser og gør sig lange som katten. Hvad kan du? På hver side er der et spørgsmål til samtale.

Yndlingsfigurerne

TÆL, TAL OG OPDAG

Vuggestuen Smørklattens allerførste ordbog

Af Louise Langhoff Koch, Inger Tobiasen

Sæt ord på barnets verden med denne fine pegebog om et almindeligt vuggestueliv. Vær med til at spise frokost, sove middagslur, lege ude eller tage på tur.

Tæl med Mimbo Jimbo

Af Jakob Martin Strid

Mød den søde blå elefant, Mimbo Jimbo, og alle hans sjove venner. Gå på opdagelse i de fine illustrationer. Tæl dyrene undervejs og tal om de mange fine farver.

Min lille bog om kroppen

Af Nathalie Choux

Undersøg hvordan kroppen ser ud og tal om kropsdele. Skub til effekterne og opdag, hvad kroppen kan bruges til. Bagerst er der en lille forældreguide.

DER
FINDES FLERE
BØGER I SERIEN
SPROGSTART

*På biblioteket kan I
få hjælp til at finde de
bøger, I har brug for*

Fra 18-24 måneder

Dit barn øver sig i at sætte ord sammen og kan som regel lave korte, ufærdige sætninger i 2-årsalderen. Ordforrådet vokser hurtigt, og I kan have en simpel samtale om det. I læser. Øv jer gerne i at "tage tur", så I skiftes til at tale og lytte. Husk at vente på dit barns svar.

Selvstændighedsalderen banker på, og barnet mærker følelser så store, som de kan være i et lille menneske. Bøger om børn, der oplever det samme, kan hjælpe til med at forstå verden og sig selv bedre.

FORSLAG TIL BØGER

Pegebøger med en kort, fremadskridende handling, et enkelt univers og få personer. Historier om hverdagens små oplevelser og konflikter, store følelser og situationer, som småbørnsfamilier kan genkende.

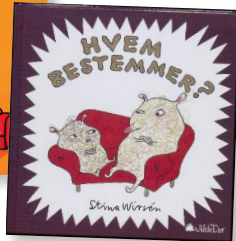
Leg er afgørende for børns udvikling. Bøger med rim, remser, vrøvlevers og sange styrker dit barns opmærksomhed på lyde og sprogets rytme. Det gør det lettere og sjovere at lære og lege med ord.

DE STORE FØLELSER

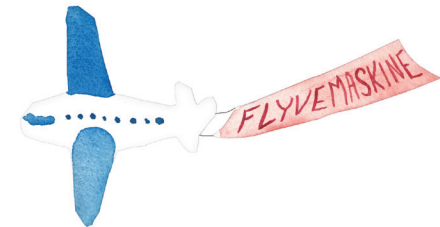
Anna savner mor Af Kathleen Amant

Anna vil ikke i institution. Hun græder og savner mor. Heldigvis får mor en god idé, så de kan mærke hinanden, selvom de ikke er sammen. Pludselig er dagen gået uden savn.

Hvem bestemmer? Af Stina Wirsen

Nalle og mor elsker hinanden, men kommer også op at skændes. Hvem kan bestemme, hvad der skal spises, hvornår det er sovetid, og hvor mange gange godnathistorien skal læses?

Sille skal dele

Af Sofia Rådström

Sille har besøg af Esther, som vil lege med Silles legetøj. Det er Sille ikke meget for. Far siger, hun skal dele, men gælder det også ham, når Esther og Sille får fat i hans computer?

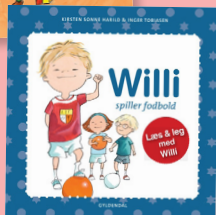
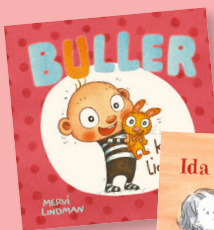

Buller er vred!

Af Mervi Lindman

Buller er en elskelig dreng i sine følelsers vold. Han er vred, for ingen vil spille bold. Buller sparker arrigt til ting og brøler som en farlig løve, indtil han falder om i mors trygge favn.

Gode serier

LEG MED SPROGET

Hvem er jeg? – husdyr

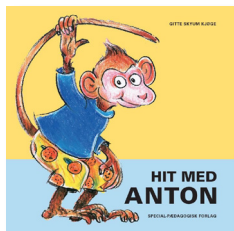
Af Lotte Salling

Pegebog med farvefotos, der viser dyr og zoomer ind på hud, pels, tænder o.l. Læs den rimede tekst og gæt med på hvilket dyr, der gemmer sig. Der findes fem bøger i serien.

Giraffen Gumle - og andre børnesange (bi 78.69)

Af Bente Bech

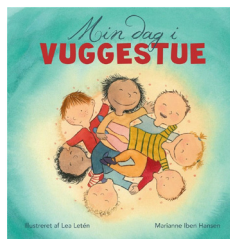
Flot og indbydende sangbog i pap med fem velkendte børnesange. Syng med på sangene, mens I går på opdagelse i de farverige illustrationer.

Hit med Anton

Af Gitte Skyum Kjøge

Leg og rim med aben Anton og de andre vokaldyr. Bliv opmærksom på vokalerne lyde og få idéer til leg, bevægelse og sproglige aktiviteter.

Min dag i vuggestue

Af Marianne Iben Hansen, Lea Letén

Gå ombord i 12 veloplagte rim, der viser situationer fra det lille barns hverdag i vuggestuen. Til hvert rim er der forslag til samtaleemner og aktiviteter.

Min første gang

Når dit barn skal lære nye ting eller igennem store forandringer, kan en bog om emnet være en hjælp til at få talt om det.

Læs gerne selv. Du er den bedste rollemodel, dit barn har

Kildeliste

Her kan du hente mere inspiration til at få sproget ind i hverdagen.

@1000bøger

Brugbare og aktuelle læsetips og anbefalinger af bøger til de 0-6-årige. Bag tiltaget står børnelitteraturkonsulent Kathrine Bach Pachniuk.

Sprogsporet.dk

Bibliotekernes fælles indsats, der støtter sprogstimulering og tidlig læsefærdigheder for de 0-6-årige. Her er boglister, sprog tips, forslag til sproglege og andet godt.

Den lille bog om højt læsning
Det Blå Hus, 2015. 45 sider

Dit barns sprog - fra nyfødt til tumling
Carlsen, 2017. 45 sider

Dit barns sprog
Af Helle Iben Bylander & Trine Kjær Krogh.
Danske Psykologiske Forlag, 2014. 192 sider

Udarbejder: Bibliotekar Annie Christensen

Illustrator: Lea Letén

Udgiver: © BibMedia, Herlev 2022

Tryk: Nofoprint, Vallensbæk

Varenr.: 47212212